

DRŽAVNA VATROGASNA ŠKOLA

**PROGRAM OSPOSOBLJAVANJA
ZA ZVANJE
„VATROGASNI DOČASNIK“**

KLASA: 602-07/25-04/01
URBROJ: 445-01-01-25-3
U Zagrebu, 3. prosinac 2025. godine

---

1. OPĆE INFORMACIJE O PROGRAMU OBRAZOVANJA

1.1. Vrsta i namjena programa

Program se provodi kao program osposobljavanja za vatrogasno zvanje „Vatrogasni dočasnik“ sukladno Pravilniku o programu i načinu temeljnog osposobljavanja dobrovoljnih vatrogasaca („Narodne novine“ broj 12/2025, dalje u tekstu: Pravilnik).

Namjena programa je stjecanje osnovnih teorijskih i praktičnih znanja, vještina i sposobnosti u vođenju odjeljenja u vatrogasnoj intervenciji.

Vatrogasno odjeljenje formacijska je jedinica koja broji osam do deset članova. Vatrogasno odjeljenje čine: vatrogasac voditelj vatrogasnog odjeljenja, vatrogasac vozač i dvije do četiri vatrogasne grupe (formacijska jedinica koja broji najmanje dva člana). Iznimno, vatrogasno odjeljenje može činiti manji broj članova ali ne manje od tri člana (kratko vatrogasno odjeljenje), koje uporabom vatrogasnog vozila može samostalno djelovati, a čine ga voditelj vatrogasnog odjeljenja, vozač i jedan vatrogasac.

Nakon završenog programa za zvanje „Vatrogasni dočasnik“ polaznik je osposobljen za voditelja odjeljenja.

1.2. Uvjeti za upis u program

U Program se mogu upisati osobe oba spola, a koje ispunjavaju sljedeće uvjete:

Opći uvjeti

- najmanje jedna godina obavljanja poslova dobrovoljnog vatrogasca u zvanju vatrogasac I. reda;
- osposobljenost po jednom programu osposobljavanja u sustavu vatrogastva za specijalnost

Posebni uvjeti

- propisana psihička i tjelesna zdravstvena sposobnost za obavljanje vatrogasne djelatnosti

Preporučena potrebna znanja i vještine

- Završen program za specijalnosti: „Prva pomoć u vatrogastvu“, „Zaštitne naprave za disanje“, „Komunikacijski sustavi u vatrogastvu“ i „Pogonski spasilački alati za tehničke intervencije“

Prije početka programa polaznici moraju položiti inicijalni test znanja iz prethodno završenog programa osposobljavanja za zvanje „vatrogasac I reda“. Inicijalni test provodi organizator osposobljavanja.

1.3. Uvjeti završetka programa

1.3.1. Polaganje ispita završne provjere

Svi polaznici osposobljavanja nakon održane nastave pristupaju ispitu završne provjere. Polaznici koji su izostali s više od 20% teorijskog dijela nastave ne mogu pristupiti ispitu nego mogu ponovno upisati program osposobljavanja. Prisustvovanje praktičnoj nastavi je obavezno. Predmetni nastavnici mogu provoditi zasebne pismene i usmene provjere tijekom provođenja nastave.

Ispit završne provjere sastoji se od teorijskog i praktičnog dijela. Teorijski dio izvodi se kao usmeni ili pisani ispit.

Ispit završne provjere ocjenjuje ispitno povjerenstvo, koje ima predsjednika i dva (2) člana. Predsjednik povjerenstva je županijski vatrogasni zapovjednik ili osoba koju on ovlasti, a članovi su iz redova instruktora/vježbatelja koji su provodili program. O ispitu provjere ispitno povjerenstvo vodi zapisnik (Prilog 1).

Teorijski dio ispita provodi se prije provedbe praktičnog dijela. Usmeni ispit sastoji se od najmanje sedam (7) pitanja, a pisani ispit sastoji se od najmanje trideset (30) pitanja koja obuhvaćaju sadržaje iz cijelog programa. Svaki ispravan odgovor donosi 1 bod.

Polaznik na teorijskom dijelu ispita mora pravilno odgovoriti na 70 % pitanja koja mu postavi povjerenstvo da bi bio ocijenjen ocjenom „**položio**“. U suprotnom se ocjenjuje ocjenom „**nije položio**“. Polaznik koji nije zadovoljio na teorijskom dijelu ispita ne može pristupiti praktičnom dijelu ispita, već se upućuje na ponovno polaganje u sljedećem programu bez obveze ponovnog pohađanja nastave.

Nakon uspješno položenog teorijskog dijela ispita polaznik pristupa praktičnom dijelu ispita. Sadržaj praktičnog dijela opisan je u točki 2.2. Praktični dio ispita održava se na vježbovnom poligonu ili drugom odgovarajućem terenu s potrebnom opremom i vozilima. Rad polaznika prati se putem ocjenjivačke liste i ocjenjuje sa:

Ocjenska lista praktičnog dijela

Ocjena	Mjerilo
„položio“	polaznik radi besprijekorno, radi pravilno i provjerava rad, radi nesigurno ali tehnički ispravno, napravljenu pogrešku primjećuje i ispravlja.
„nije položio“	polaznik radi pogrešno, ne primjećuje svoje pogreške, ne provjerava i ne ispravlja rad

U slučaju da nije zadovoljio na praktičnom dijelu ispita, polaznik se upućuje na popravni ispit sukladno odredbama članka 15. stavak 5., 6. i 7. Pravilnika.

1.3.2. Dokumentacija u programu

Polazniku koji je uspješno završio ovaj Program organizator osposobljavanja izdaje uvjerenje sukladno članku 16. Pravilnika. Organizator osposobljavanja vodi evidenciju na obrascima koje donosi Državna vatrogasna škola i objavljuje na svojoj mrežnoj stranici (matična knjiga polaznika, dnevnik rada s imenikom, zapisnik o ispitu završne provjere i evidencija o izdanim uvjerenjima).

Matična knjiga polaznika sadrži: podatke o matičnoj knjizi (razdoblje koje knjiga obuhvaća, ime, prezime i potpis županijskog vatrogasnog zapovjednika/zapovjednika VZG Zagreba u vrijeme početka vođenja knjige i u vrijeme završetka vođenja knjige), opće podatke o organizaciji koja ima odobrenje za provođenje programa, osobne podatke o polazniku (prezime i ime polaznika, dan, mjesec, godina, mjesto i država rođenja, ime i prezime i vlastoručni potpis voditelja programa osposobljavanja). Matična knjiga može se izraditi elektronskim putem kroz računalnu aplikaciju Hrvatske vatrogasne zajednice.

Dnevnik rada s imenikom obuhvaća podatke o vremenu održavanja nastave, ishodima učenja i temama koje su obrađene te prisutnosti polaznika na nastavi.

Zapisnik o ispitu završne provjere sadrži podatke o organizatoru osposobljavanja, nazivu programa, vremenskom okviru i mjestu održavanja programa, podatke o polazniku, postignutim rezultatima iz usmenog/pisanog i praktičnog dijela ispita, zaključnoj ocjeni te podatke o članovima ispitnog povjerenstva s potpisima.

Evidencija o izdanim uvjerenjima sadrži podatke o izdanim uvjerenjima (naziv uvjerenja, naziv i vrsta programa obrazovanja, klasifikacijska oznaka – klasa, urbroj i datum izdavanja) te podatke o izdavanju prijepisa podataka odnosno uvjerenja (razlozi izdavanja, datum izdavanja i potpis odgovorne osobe).

1.4. Trajanje i način izvođenja nastave

1.4.1. Trajanje programa

Program se provodi redovitom te konzultativno-instruktivnom nastavom u trajanju od 55 sati od čega je 32 sati teorijskog dijela te 23 sata praktičnog dijela. Moguće je organizirati teorijski dio programa na daljinu, u realnom vremenu. Ishodi učenja ostvaruju se vođenim procesom učenja i poučavanja.

1.4.2. Način izvođenja nastave

Program provode organizatori osposobljavanja - Državna vatrogasna škola odnosno vatrogasna organizacija koja ima odobrenje Državne vatrogasne škole za provođenje programa. Odobrenje se izdaje sukladno članku 9. Pravilnika. Organizator osposobljavanja dužan je izdati akt kojim se utvrđuje mjesto, početak i završetak izvođenja programa te se imenuje voditelj osposobljavanja – Instruktor koji je odgovoran za provedbu programa. U dnevniku rada s imenikom redovito se vodi evidencija realizacije nastave te prisutnosti polaznika.

Nastavu provode instruktori i vježbatelji prema programu nastave. U obrazovnoj skupini može biti najviše 30 polaznika. Kod provedbe praktične nastave koja uključuje izvođenje složenih radnji instruktor/vježbatelj mora osigurati svim polaznicima aktivno sudjelovanje u programu što uključuje i angažiranje suradnika u nastavi. Najveći broj polaznika po instruktoru ili vježbatelju u praktičnoj nastavi može biti 10.

Prije praktične nastave iz pojedinog predmeta moraju se odgovarajuće obraditi zaštitna sredstva potrebna za izvođenje nastave, uzimajući u obzir opasnost i rizik od rada s uređajima i opremom koji predstavljaju posebnu opasnost pri radu.

Svaki predmetni nastavnik prije provedbe praktične nastave dužan je provjeriti znanje polaznika o opasnostima, rizicima i mjerama zaštite tijekom praktične nastave.

1.5. Materijalni uvjeti i okruženje za vođeni proces učenja

Teorijska nastava izvodi se u prikladnoj učionici, a praktična nastava na prikladnom poligonu za izvođenje praktičnih vježbi.

Za izvođenje teorijske nastave potrebno je imati: učionicu ili drugu odgovarajuću prostoriju kapaciteta do 30 polaznika s obaveznim audiovizualnim sredstvima za provedbu nastave (računalo, projektor).

Za izvođenje praktičnog dijela nastave organizator mora imati svu opremu i sredstva propisana nastavnim planom i programom što uključuje:

- odgovarajući vanjski prostor s prikladnom podlogom i objektom za vježbanje;
- vatrogasni toranj ili drugi odgovarajući objekt visine najmanje dva kata;
- tehničko vozilo s pripadajućom opremom i sredstvima;
- vatrogasno vozilo za gašenje požara s pripadajućom opremom i sredstvima;
- prijenosnu motornu vatrogasnu pumpu;
- vatrogasne cijevi i cijevnu opremu;
- vatrogasne armature;
- aparate za zaštitu organa za disanje;
- radio uređaje;
- uređaje i opremu za spašavanje, penjanje i rad na visini (ljestve, penjačku užad, radnu užad, koloture, nosila-korito...);
- sredstva za gašenje požara;
- drugu opremu, tehniku i sredstva ovisno o specifičnostima lokacije na kojoj se održava osposobljavanje.

1.6. Kadrovski uvjeti za provedbu programa

Teorijske vatrogasne stručne sadržaje izvode instruktori i po potrebi vježbatelji koji moraju imati završen program instruktorsko/vježbateljskog osposobljavanja za zvanja u vatrogastvu.

Ukoliko predmetni nastavnici (instruktori/vježbatelji) nemaju završen navedeni program isti moraju završiti u roku od šest mjeseci od dana davanja ovlaštenja za izvođenje programa.

U provedbi praktične nastave uz instruktora i vježbatelja može sudjelovati i suradnik u nastavi koji ima najmanje zvanje vatrogasnog časnika ili 4.1 HKO vatrogasnog smjera.

Teorijsku nastavu iz nastavnih cjelina: Građevinske mjere zaštite od požara, Elektrotehničke mjere zaštite od požara, Tehnološke mjere zaštite od požara i Zakonska regulativa u vatrogastvu mogu izvoditi i instruktori koji imaju najmanje kvalifikaciju 6.st ili 6.sv prema HKO a koja odgovara programu pojedine nastavne cjeline.

1.7. Kompetencije koje se programom stječu

Polaznik po uspješno završenom programu stječe potrebna teorijska i praktična znanja za obavljanje operativnih poslova sukladno cilju programa i vatrogasnom zvanju te će:

- primijeniti znanja o organizaciji rada u vatrogasnoj postrojbi i na vatrogasnim intervencijama,
- klasificirati opasnosti i mjere zaštite od požara (građevinske, elektrotehničke, tehnološke),
- pripremiti tehniku za provođenje praktičnih i taktičkih vježbi,
- isplanirati visinske vježbe te vježbe spašavanja ljudi,
- upotrijebiti ulogu vatrogasaca – voditelja odjeljenja u vatrogasnim intervencijama,
- rasporediti uloge vatrogasaca u odjeljenju za pravilnu izvedbu vježbe ili intervencije primjenjujući kod toga pravila struke,

- vrjednovati svakog člana vatrogasnog odjeljenja obzirom na ulogu koju će imati u vatrogasnoj intervenciji,
- voditi vatrogasno odjeljenje na raznim intervencijama,
- primijeniti mjere zaštite na radu prije, za vrijeme i nakon vatrogasne intervencije ili vježbe,
- primijeniti stečena znanja u vezi s upravljanjem, rukovođenjem i zapovijedanjem,
- primijeniti stilove i metode rukovođenja u vatrogasnoj intervenciji,
- organizirati kontrolu ispravnosti osobne i skupne zaštitne vatrogasne opreme za odjeljenje,
- provoditi radnje planiranja, procjene, odlučivanja i izvješćivanja na razini voditelja odjeljenja,
- primijeniti zakonsku regulativu koja regulira međusoban odnos vatrogasnih postrojbi na intervenciji,
- prepoznati aktivnosti koje mogu biti kazneno pravno i prekršajno sankcionirane, a vezano uz vatrogasno djelovanje na intervenciji.

2. NASTAVNI PLAN I PROGRAM

Program za zvanje „Vatrogasni dočasnik“ provodi se kroz vođeni proces učenja i podučavanja i sastoji se od 10 skupova ishoda učenja.

Redni broj	SKUP ISHODA UČENJA/ NASTAVNE CJELINE	Broj sati		UKUPNO
		T	P	T+P
1.	Zakonska regulativa u vatrogastvu	2	0	2
2.	Procesi gorenja i gašenja	4	0	4
3.	Građevinske mjere zaštite od požara	5	0	5
4.	Elektrotehničke mjere zaštite od požara	4	0	4
5.	Tehnološke mjere zaštite od požara	3	0	3
6.	Vatrogasna tehnika	5	3	8
7.	Vođenje i zapovijedanje	3	1	4
8.	Priprema za vatrogasnu intervenciju	2	6	8
9.	Požarne intervencije	3	7	10
10.	Tehničke intervencije	1	6	7
Ukupno:		32	23	55

T – teorijska nastava

P – praktična nastava

2.1. Razrada nastavnih cjelina

1. ZAKONSKA REGULATIVA U VATROGASTVU		
Tema	Sadržaj nastavne teme	Ishodi učenja
Propisi koji uređuju vatrogastvo	Zakon o vatrogastvu	- objasniti kaznene odredbe zakona
Propisi koji uređuju zaštitu od požara i civilnu zaštitu	Zakon o zaštiti od požara Zakon o sustavu civilne zaštite	- opisati odgovornosti u sustavu zaštite od požara - objasniti pojmove požarni rizik i ugroženost od požara - objasniti ulogu vatrogastva u sustavu civilne zaštite

Pravilnik o temeljnom osposobljavanju dobrovoljnih vatrogasaca	Programi osposobljavanja za zvanja i specijalnosti Provedba programa	- nabrojati zvanja i specijalnosti u vatrogastvu - opisati način provedbe programa za zvanja i specijalnosti
--	---	---

2. PROCESI GORENJA I GAŠENJA

Tema	Sadržaj nastavne teme	Ishodi učenja
Procesi gorenja	Oksidacijski procesi i osnove procesa gorenja tvari	- opisati i razlikovati oksidacijske procese
	Načini gorenja prema agregatnim stanjima	- objasniti uvjete gorenja i razlikovati načine i produkte gorenja prema agregatnom stanju
	Ekspluzijsko gorenje plina, para i prašina	- objasniti eksplozijsko gorenje
	Temperaturne veličine	- objasniti pojmove ledište, vrelište, plamište, samopaljenje
	Produkti gorenja i njihova štetnost	- opisati produkte koji nastaju gorenjem te njihovu otrovnost i štetnost
Razvoj požara	Razvoj požara i temperature u požaru	- opisati razvoj požara i rast temperature u zatvorenom prostoru
	Prijenos topline u požaru	- opisati prijenos topline u požaru
	Ekspluzije požarnih plinova	- navesti uvjete za nastanak eksplozije požarnih plinova
Procesi gašenja	Podjela sredstava za gašenje	- razlikovati učinke gašenja prema sredstvima gašenja
	Vodena sredstva za gašenje	- nabrojiti dobre i loše osobine sredstava za gašenje
	Nevodena sredstva za gašenje	

3. GRAĐEVINSKE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

Tema	Sadržaj nastavne teme	Ishodi učenja
Građevinske konstrukcije i elementi	Podjela građevinskih materijala u požaru	- objasniti podjelu građevinskih materijala prema gorivosti
	Ponašanje građevinskih materijala u požaru prema vrstama materijala	- usporediti pojedine građevinske materijale prema njihovom ponašanju u požaru
	Dimnjaci i ložišta	
Požarno opterećenje	Definicija požarnog opterećenja	- definirati pojam požarnog opterećenja
	Podjela požarnog opterećenja	- nabrojiti vrste požarnog opterećenja
Vatrootpornost	Vatrootpornost građevinskih konstrukcija i elemenata	- definirati pojam vatrootpornosti
	Požarni sektor	- navesti primjere vatrootpornosti prema vrsti građevinskog materijala - objasniti pojam požarnog sektora
Širenje požara unutar građevine	Vodoravno i okomito širenje požara u građevini	- opisati načine širenja požara u građevini
	Prijenos požara s građevine na građevinu	- opisati način širenja požara s građevine na građevinu
Zaštita osoba u građevinama	Evakuacijski put Vatrogasni pristupi i prilazi Sustavi za odvodnju dima i topline Sustavi za dojavu i gašenje požara	- objasniti pojam evakuacije - nabrojiti segmente puta za evakuaciju - objasniti pojmove vatrogasni pristupi, prilazi i površine za operativni rad - opisati način rada sustava za odvodnju dima i topline - opisati sustave za dojavu i gašenje

4. ELEKTROTEHNIČKE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

Tema	Sadržaj nastavne teme	Ishodi učenja
Osnove elektrotehnike	Nastanak električne struje, veličine i zakoni u strujnim krugovima	- objasniti način nastajanja električne struje
	Električne niskonaponske i visokonaponske instalacije	- opisati način izvedbe električnih instalacija
Požarne opasnosti električne energije	Pretvorba električne energije u druge vrste energije u izvore paljenja	- opisati načine pretvorbe električne energije u izvore paljenja - razlikovati opasna strujna i naponska stanja koja uzrokuju pojavu požara
Zaštitni uređaji i instalacije	Osigurači, gromobranske instalacije, zaštita od statičkog elektriciteta	- opisati utjecaj zaštitnih uređaja na sprječavanje nastanka požara
	Protueksplozijska zaštita električnih uređaja	- objasniti svrhu i način funkcioniranja električnih uređaja napravljenih u protueksplozijskoj zaštiti
Opasnosti od električnog udara i zaštita	Načini opasnog djelovanja električnog napona	- opisati opasnosti od direktnog i indirektnog dodira te druge opasnosti - objasniti djelovanje električne struje na ljudski organizam
Vatrodojavni sustavi	Način rada i vrste vatrodojavnih sustava	- objasniti način rada i vrste vatrodojavnih sustava
Hibridna i električna vozila	Požarne opasnosti, mjere zaštite i preventivno zbrinjavanje u slučaju nesreće	- opisati požarne opasnosti i mjere zaštite prilikom korištenja električnih vozila

5. TEHNOLOŠKE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

Tema	Sadržaj nastavne teme	Ishodi učenja
Uzročnici požara i izvori paljenja	Energija kao uzročnik požara (električna, kemijska, mehanička, nuklearna) Izvori paljenja (otvoreni plamen, zagrijani predmeti, iskra, zapaljiva smjesa)	- nabrojiti vrste energije koje mogu biti uzročnik požara - nabrojiti i opisati izvore paljenja - opisati mjere zaštite koje se poduzimaju da do požara ne dođe
Tehnološke eksplozije	Zapaljenje plinova i para Zapaljenje prašina Eksplozije	- opisati načine stvaranja zapaljive smjese - navesti mogućnosti stvaranja eksplozivne smjese - opisati mjere zaštite koje se poduzimaju da do eksplozije ne dođe
Zapaljive tekućine	Podjela zapaljivih tekućina Skladištenje zapaljivih tekućina Zone opasnosti kod nadzemnih i podzemnih spremnika	- navesti podjelu zapaljivih tekućina - opisati mogućnosti skladištenja zapaljivih tekućina - definirati zone opasnosti kod skladištenja zapaljivih tekućina - definirati zakonske i podzakonske akte o zapaljivim tekućinama i plinovima
Požarne opasnosti i mjere zaštite u industriji i javnim objektima	Požarne opasnosti i mjere zaštite u kemijskoj industriji Požarne opasnosti i mjere zaštite u drvnoj industriji Požarne opasnosti i mjere zaštite u tekstilnoj industriji	- opisati požarne opasnosti u pojedinim granama industrije - definirati mjere zaštite u pojedinim granama industrije - opisati požarne opasnosti i mjere zaštite u poljoprivredi i šumarstvu

	Požarne opasnosti i mjere zaštite u metalo prerađivačkoj industriji Požarne opasnosti i mjere zaštite u poljoprivredi i šumarstvu	
--	--	--

6. VATROGASNA TEHNIKA

Tema	Sadržaj nastavne teme	Ishodi učenja
Vatrogasne cijevi i armature	Gubici pri protoku vode kroz cijevi	<ul style="list-style-type: none"> - objasniti čimbenike koji utječu na gubitak pri protoku vode kroz cijevi - opisati način rada armatura za pjenu - objasniti način rada i primjenu elemenata za regulaciju protoka
	Vatrogasne armature za pjenu	
	Elementi za regulaciju protoka	
Opskrba vodom	Hidrantska mreža i drugi izvori vode za gašenje	<ul style="list-style-type: none"> - opisati vrste i karakteristike izvora vode za gašenje - objasniti korištenje opreme za opskrbu vodom za gašenje
	Oprema za opskrbu vodom	
Ostale naprave za radove na visini i spašavanje	Ostale naprave za spašavanje i samospašavanje (sprave za penjanje i spuštanje, nosila, koloture)	<ul style="list-style-type: none"> - opisati način odabira opreme za rad na visini s obzirom na vrstu intervencije - nabrojati mjere zaštite pri uporabi
Komunikacijska oprema	Principi rada radio uređaja	<ul style="list-style-type: none"> - objasniti princip rada radio uređaja - opisati vrste radio veza u vatrogastvu
	Vrste radio veze u vatrogastvu	
Stabilni sustavi za gašenje požara	Vrste stabilnih sustava prema sredstvima za gašenje	<ul style="list-style-type: none"> - opisati glavne dijelove - objasniti način rada stabilnih sustava za gašenje požara
Zrakoplovi i plovila za gašenje požara	Zrakoplovi za gašenje požara	<ul style="list-style-type: none"> - opisati osnovne značajke zrakoplova i plovila za gašenje požara
	Plovila za gašenje požara	
Održavanje vatrogasne tehnike	Ispravnost vatrogasne tehnike	<ul style="list-style-type: none"> - objasniti postupke provjere ispravnosti vatrogasne tehnike

7. VOĐENJE I ZAPOVIJEDANJE

Tema	Sadržaj nastavne teme	Ishodi učenja
Osnove vođenja	Uloga i zadaci voditelja odjeljenja	<ul style="list-style-type: none"> - objasniti pojmove: uzor, autoritet, donositelj odluka - razlikovati pojmove stručna i socijalna kompetencija - primijeniti principe zapovijed-provedba-kontrola - opisati stilove vođenja
	Stručne i socijalne kompetencije	
	Principi vođenja u vatrogastvu	
	Stilovi vođenja	
Komunikacija i timski rad odjeljenja	Izdavanje zapovijedi	<ul style="list-style-type: none"> - demonstrirati izdavanje zapovijedi kratko, jasno, potpuno i razumljivo - provesti kontrolu izvršenja zapovijedi - objasniti načine rješavanja sukoba
	Praćenje izvršenja zapovijedi	
	Sukobi unutar odjeljenja	
Vođenje odjeljenja	Motivacija članova odjeljenja	<ul style="list-style-type: none"> - objasniti značenja priznavanje, uzor i timski rad - opisati načine motivacije - prepoznati sukobe - primjenjivati deeskalacijske mjere
	Suočavanje sa stresom, sukobima i nesigurnošću u odjeljenju	
Odgovornost i sigurnost	Odgovornost za intervencijsku spremnost i sigurnost članova	<ul style="list-style-type: none"> - opisati procjenu rizika i sigurnosne mjere
	Briga za fizički i psihički stres	

	Ponašanje u slučaju nezgode ili ozljede člana odjeljenja	- prepoznati pojavu preopterećenja i stresa članova odjeljenja - primijeniti mjere ublažavanja stresa
--	--	--

8. PRIPREMA ZA VATROGASNU INTERVENCIJU

Tema	Sadržaj nastavne teme	Ishodi učenja
Vatrogasna simbolika	Simbolika u vatrogastvu i njena primjena	- primijeniti vatrogasnu simboliku u izradi taktičkih planova
Metodika provođenja vježbi i praktične nastave	Nastava – faze i sredstva Nastavne metode Provedba praktične nastave	- opisati faze od planiranja do analize - opisati metode praktične nastave - objasniti provedbu i zadatke voditelja
Poligonska vježba s NV, 2 „C“ mlaza vode, opskrba vodom iz otvorenog nalazišta, 6 vatrogasaca (skraćeno odjeljenje)	Priprema vježbe Polaganje usisnog, cijevnog i navalnog sektora rada Pospremanje opreme	- odabrati vatrogasnu opremu za točno definiranu vatrogasnu vježbu - provesti polaganje cijevnog i navalnog sektora rada - provesti pospremanje opreme
Poligonska vježba s NV, 2 „C“ mlaza vode, opskrba vodom iz hidranta, 6 vatrogasaca (skraćeno odjeljenje)	Priprema vježbe (podzemni ili nadzemni hidrant) Polaganje cijevnog i navalnog sektora rada Pospremanje opreme	- odabrati vatrogasnu opremu za točno definiranu vatrogasnu vježbu - provesti polaganje cijevnog i navalnog sektora rada - provesti pospremanje opreme
Poligonska vježba s NV, 2 „C“ mlaza vode, opskrba vodom iz hidranta, 6 vatrogasaca, navalna grupa oprema se izolacijskim aparatima (skraćeno odjeljenje)	Priprema vježbe Polaganje usisnog, cijevnog i navalnog sektora rada Pospremanje opreme	- odabrati vatrogasnu opremu za točno definiranu vatrogasnu vježbu - provesti polaganje cijevnog i navalnog sektora rada - provesti pospremanje opreme
Visinske vježbe s užadima	Vježba samospašavanja penjačkim užetom Vježba samospašavanja penjačkim užetom, karabinom s maticom i posebnim dodatkom (osmicom)	- pripremiti užad za početak vježbe - demonstrirati samospašavanje penjačkim užetom iz objekta uz primjenu zapovijedi - demonstrirati samospašavanje penjačkim užetom uz upotrebu osmice iz objekta uz primjenu zapovijedi

9. POŽARNE INTERVENCIJE

Tema	Sadržaj nastavne teme	Ishodi učenja
Gašenje požara otvorenog prostora	Razvoj požara na otvorenom prostoru Vrste šumskih požara Taktika gašenja požara otvorenog prostora	- navesti čimbenike razvoja požara na otvorenom prostoru - nabrojiti vrste šumskih požara - opisati mogućnosti taktika gašenja šumskih požara
Razvoj i širenje požara u zatvorenom prostoru	Čimbenici razvoja i širenja požara u zatvorenom prostoru	- objasniti razvoj požara u zatvorenom prostoru - opisati opasnosti i mjere zaštite u požarima zatvorenog prostora (flashover, backdraft, flameover/rollover, termalno raslojavanje vrućih plinova)

Taktika gašenja požara	Izbor taktike gašenja požara Taktičko djelovanje kod požara visokih objekata Taktika gašenja požara u objektima u kojima boravi puno ljudi Gašenje požara električnih instalacija i uređaja Taktika gađenja požara u prometu Gašenje požara u gospodarstvu	- opisati izbor taktike gašenja požara - opisati taktičko djelovanje vatrogasaca kod različitih tipova požara (visoki objekti, javni objekti, promet, objekti pod naponom struje, industriji)
Taktičko djelovanje na intervenciji gašenja požara stana	Taktička vježba s NV, 2 „C“ mlaza vode, opskrba vodom iz otvorenog nalazišta, 6 vatrogasaca (skraćeno odjeljenje)	- opisati taktičku vježbu gašenja požara s NV, 2 „C“ mlaza vode, opskrba vodom iz otvorenog nalazišta, 6 vatrogasaca - demonstrirati taktičku vježbu s NV, 2 „C“ mlaza vode, opskrba vodom iz otvorenog nalazišta, 6 vatrogasaca
Taktičko djelovanje na intervenciji gašenja požara stana	Taktička vježba s NV, 2 „C“ mlaza vode, opskrba vodom iz hidranta, 6 vatrogasaca (skraćeno odjeljenje)	- opisati taktičku vježbu gašenja požara s NV, 2 „C“ mlaza vode, opskrba vodom iz hidranta, 6 vatrogasaca - demonstrirati taktičku s NV, 2 „C“ mlaza vode, opskrba vodom iz hidranta, 6 vatrogasaca
Taktičko djelovanje na intervenciji gašenja požara stana	Taktička vježba s NV, 2 „C“ mlaza vode, opskrba vodom iz hidranta, 6 vatrogasaca, navalna grupa oprema se izolacijskim aparatima (skraćeno odjeljenje)	- opisati taktičku vježbu gašenja požara s NV, 2 „C“ mlaza vode, opskrba vodom iz hidranta, 6 vatrogasaca, navalna grupa oprema se izolacijskim aparatima

10. TEHNIČKE INTERVENCIJE

Tema	Sadržaj nastavne teme	Ishodi učenja
Spašavanje ljudi iz visokih objekata	Vježba spašavanja s dva užeta	- pripremiti užad za početak vježbe - demonstrirati vježbu spašavanja unesrećenih s dva užeta
Spašavanje iz dubina	Spašavanje iz bunara i jama	- opisati mogućnosti spašavanja iz bunara i jama
Spašavanje ljudi s razine zemlje	Spašava jedan spasitelj Spašavaju dva i više spasitelja	- demonstrirati spašavanje povrijeđenog – jedan spasitelj - demonstrirati spašavanje povrijeđenog – dva ili više spasitelja

2.2. Razrada praktičnog dijela završnog ispita

Praktični dio sastoji se od izvedbe vježbe. Praktični dio može biti iz područja Požarnih intervencija ili Tehničkih intervencija ili se može zadati samo jedan dio praktičnog rada (npr. spašavanje ljudi s razine zemlje....)

Elementi koji se zadaju u praktičnom dijelu za požarnu intervenciju:

1. Definiira se objekt, vrsta gorive tvari, opasnosti (Taktička pretpostavka)
2. Vozilo: NV
3. Broj vatrogasaca: skraćeno odjeljenje, šest vatrogasaca
4. Nastup
5. Navala
6. Zahvat požara

7. Izvor opskrbe vodom
8. Ugrožene osobe
9. Napomene

ZADACI:

- dodjeljivanje uloga odjeljenju od 6 vatrogasaca,
- postupak voditelja odjeljenja po dolasku na intervenciju:
  - izviđanje
  - prosudba
  - odluka
  - zapovijed,
- rad ostalih članova odjeljenja (strojar, navalna grupa, vodna grupa) do izdavanja zapovijedi,
- postupak po izdanoj zapovijedi:
  - postavljanje cijevnih pruga
  - formiranje sektora rada (usisni, cijevni, navalni),
- postupak po završetku akcije gašenja,
- rad po povratku u postrojbu,
- analiza intervencije,
- utrošena sredstva,
- skicirati prikaz intervencije uz upotrebu vatrogasne simbolike.

Po sličnom principu se zadaje praktični dio za tehničku intervenciju.

---

3. METODE POUČAVANJA I LITERATURA

Metode poučavanja su: metoda usmenog izlaganja, metoda razgovora (monološka i dijaloška), metoda demonstracije; frontalni, skupni oblik rada, individualni oblik rada, praktični rad.

Literatura i drugi izvori znanja za polaznike:

Z. Posavec, „Zaštitne naprave za disanje“, HVZ, Zagreb, 2014.

S. Purgar i dr., „Vatrogasni vježbovnik“, HVZ, Zagreb, 2002.

Autori, „Priručnik za osposobljavanje vatrogasnih dočasnika i časnika, HVZ, 2006.

ORGANIZATOR OSPOSOBLJAVANJA

Program osposobljavanja dobrovoljnih vatrogasaca za zvanje Vatrogasni dočasnik od dana

_____ održanog u _____ dana _____

ZAPISNIK
o ispitu završne provjere

Ime i prezime polaznika/ce: _____ rođen-a: _____

Ispit polaže _____ put. _____
(OIB)

USMENI / PISANI DIO ISPITA

Postignuti broj u postocima:

POLOŽIO-LA / NIJE POLOŽIO-LA

_____

PRAKTIČNI DIO ISPITA

Zadatak: _____

POLOŽIO-LA / NIJE POLOŽIO-LA

_____

_____

ZAKLJUČNA OCJENA:

POLOŽIO-LA / NIJE POLOŽIO-LA

=====

Napomena:

PREDSJEDNIK ISPITNOG POVJERENSTVA:

POTPIS:

_____

_____

ČLANOVI ISPITNOG POVJERENSTVA:

_____

_____

U _____, _____
(mjesto) (datum)